

Stf justitieombudsmannen
Hans Ragnemalm

Anmälan mot Länsstyrelsen i Stockholms län angående handläggningen av ett körkortsärende

---

Anmälan

I en anmälan, som kom in till JO den 15 augusti 2005, klagade AA på att Länsstyrelsen i Stockholms län den 8 juni 2005 (dnr 6420-1997-049520) hade upphävt två beslut om återkallelse av hans körkort meddelade år 1998 resp. 1999 samt förordnat att hans körkort åter skulle vara gällande från den 8 juni 2005 och att länsstyrelsen därefter, en månad senare, på nytt hade återkallat hans körkort med en spärrtid om 36 månader.

Utredning

Anmälan remitterades till länsstyrelsen för utredning och yttrande.

I länsstyrelsens remissyttrande den 27 oktober 2005 anfördes i huvudsak följande.

Länsstyrelsen upphävde den 8 juni 2005 tidigare återkallelsebeslut meddelade 1997 och 1999. AA fick därmed sin körkortsbehörighet åter samma dag. Samtidigt under rättades AA om att vissa nya brott som han enligt lagakraftvunnen dom gjort sig skyldig till utgjorde grund för körkortsåterkallelse. Med anledning härav återkallades AA:s körkort i 36 månader genom beslut den 12 juli 2005. Detta beslut är prövat av Kammarrätten den 29 september 2005. Ingen ändring.

Länsstyrelsen anser inte att det finns någon anledning att erinra mot handläggningen i denna del.

Däremot har Länsstyrelsen vid genomgång av akten noterat vissa brister i tidigare hantering av ärendet. Beslut i ärendet borde ha kunnat fattas avsevärt tidigare. Länsstyrelsen beklagar hanteringen av ärendet i denna del.

Länsstyrelsen har rutiner för att ärenden inte ska kunna bli liggande utan erforderlig åtgärd. Detta sker bland annat genom att handläggarna får ut listor på äldre ärenden där de ska uppge av vilken anledning ärendet inte är avgjort. Detta sker dels vid den årliga redovisningen till JK men även vid löpande kontroller under året. Dessa rutiner har skärpts ytterligare.

Därefter inhämtades handlingarna i samtliga körkortsärenden beträffande AA från länsstyrelsen. Av dessa handlingar framgick bl.a. följande.

Länsstyrelsen beslutade den 13 januari 1998 att återkalla AA:s körkort tills vidare på grund av misstänkt trafiknykterhetsbrott, hastighetsöverträdelser, rödljuskörning samt opålitlighet i nykterhetshänseende. Misstänkta gärningar skulle ha begåtts den

14 november 1997 då hans körkort hade omhändertagits. Giltighetstiden för återkallelsebeslutet bestämdes till 18 månader och löpte till och med den 14 maj 1999.

Beslut om att lägga ned förundersökningen beträffande nämnda gärningar meddelades den 16 februari 1998. Detta beslut synes dock ha kommit till länsstyrelsens kännedom först under augusti månad 2000.

Den 3 juni 1999 beslutade länsstyrelsen om återkallelse tills vidare av AA:s körkort med hänvisning till att han enligt en lagakraftvunnen dom den 28 januari 1999 hade gjort sig skyldig till olovlig körning den 15 oktober 1998 och den 20 december 1998.

I beslutet den 8 juni 2005 hänvisade länsstyrelsen beträffande beslutet om återkallelse tills vidare den 13 januari 1998 till att förundersökningen avseende de misstänkta brotten hade lagts ned. Beträffande beslutet den 3 juni 1999 anfördes att AA vid tidpunkten för det beslutet inte hade någon körkortsbehörighet att ingripa emot.

I ”klagan” över beslutet den 8 juni 2005, ställd till Länsrätten i Stockholms län och inkommen till länsstyrelsen den 11 juli 2005, uttryckte AA missnöje med att hans körkort enligt beslutet skulle vara gällande först från den 8 juni 2005 och inte tidigare. Det framgick inte av akten att överklagandet hade skickats till länsrätten.

Den 12 juli 2005 meddelades beslut om återkallelse. Enligt en handling den 15 juli 2005 som rörde överlämnandet av ett överklagande av detta beslut hade AA överklagat beslutet i rätt tid.

Länsrätten avslog den 26 juli 2005 i mål nr 16588-05 E AA:s överklagande av återkallelsebeslutet. Kammarrätten beslutade den 7 oktober 2005 i mål nr 5060-05 att inte meddela prövningstillstånd. Kammarrättens beslut har vunnit laga kraft.

Vid telefonkontakt den 22 november 2005 uppgav länsrättens registrator att länsrätten endast hade registrerat att AA hade överklagat beslutet den 12 juli 2005, inte beslutet den 8 juni 2005.

Länsstyrelsen anmodades i en förnyad remiss att yttra sig över handläggningen av AA:s överklagande av beslutet den 8 juni 2005 att upphäva tidigare återkallelsebeslut (dnr 6420-1997-049520).

I sitt yttrande den 27 februari 2006 över den förnyade remissen anförde länsstyrelsen bl.a. följande.

Länsstyrelsen upphävde den 8 juni 2005 tidigare återkallelsebeslut meddelade 1997 och 1999. AA fick därmed sin körkortsbehörighet åter samma dag. Beslutet är att anse som ett positivt förvaltningsbeslut, vilket inte går att överklaga. Länsstyrelsen har inte möjlighet att besluta om att en körkortshavare kan erhålla körkortsbehörighet retroaktivt. Samtidigt underrättades AA om att vissa nya brott som han enligt lagakraftvunnen dom gjort sig skyldig till utgjorde grund för körkortsåterkallelse. AA gavs i samband med detta möjlighet att yttra sig i ärendet och de skrivelser som inkom från AA fram till beslut den 12 juli 2005 tolkades som yttranden. Detta beslut är prövat av Kammarrätten den 29 september 2005. Ingen ändring.

AA kommenterade remissvaren.

Bedömning

Beslutet den 8 juni 2005 om upphävande av tidigare beslut om återkallelse Såvitt framgår av länsstyrelsens beslut den 8 juni 2005 saknades grund för beslutet om återkallelse den 3 juni 1999. Beträffande återkallelsebeslutet den 13 januari 1998 stod det i vart fall i augusti månad 2000 klart för länsstyrelsen att förundersökningen hade lagts ned. Det dröjde därefter nästan fem år innan erforderliga åtgärder vidtogs. Som länsstyrelsen har konstaterat borde detta ha skett avsevärt tidigare. Jag är mycket kritisk till den bristfälliga handläggningen. Länsstyrelsen har beklagat hanteringen och uppgett att rutinerna har skärpts. Jag förutsätter att rutinerna är tillräckliga för att förhindra en upprepning av det inträffade.

Behandlingen av AA:s överklagande av beslutet den 8 juni 2005

Grundläggande bestämmelser om förvaltningsmyndigheters hantering av överklaganden finns i förvaltningslagen (1986:223). Av 23 § andra stycket framgår att en skrivelse med överklagande skall ges in till den myndighet som har meddelat beslutet. Enligt 24 § första stycket prövar den myndighet som har meddelat det överklagade beslutet om skrivelsen med överklagandet har kommit in i rätt tid. Har skrivelsen kommit in för sent, skall myndigheten avvisa den, om inte annat följer av andra eller tredje stycket. Om skrivelsen inte avvisas enligt 24 § skall enligt 25 § den myndighet som har meddelat beslutet överlämna skrivelsen och övriga handlingar i ärendet till den myndighet som skall pröva överklagandet.

Givetvis förutsätter tillämpningen av nämnda regler att myndigheten kan konstatera att den inkomna skrivelsen innehåller ett överklagande. Skrivelsen från AA med "klagan" över beslutet den 8 juni 2005 kan enligt min mening inte ses som något annat än ett överklagande. Uppgifterna i remissvaret om länsstyrelsens tolkning framstår som anmärkningsvärda.

Vid sådant förhållande hade länsstyrelsen endast att pröva om överklagandet kommit in i rätt tid, alltså att företa en s.k. rättidsprövning. Om länsstyrelsen funnit att så var fallet skulle skrivelsen med överklagandet och övriga handlingar i ärendet ha överlämnats till länsrätten. Någon bestämd tidsfrist inom vilken en förvaltningsmyndighet skall överlämna handlingarna till överinstansen har inte föreskrivits. Det är emellertid självklart att detta skall ske utan dröjsmål enligt vad som föreskrivs i 7 § förvaltningslagen. I normalfallet bör tiden inte överstiga en vecka (se bl.a. JO:s ämbetsberättelse 1995/96 s. 314).

Som skäl för sin underlåtenhet att vidarebefordra överklagandet till länsrätten har länsstyrelsen i remissvaret åberopat att det var fråga om ett för AA positivt beslut och att sådana beslut inte kan överklagas. Uttalandet vittnar om en häpnadsväckande okunnighet om de förfaranderegler som ovan redovisats. Den myndighet som tar emot ett överklagande har – vid sidan av rättidsprövningen – inte att befatta sig med frågor rörande förutsättningarna för att ärendet skall bli föremål för saklig prövning i högre instans. Avgörandet av frågor huruvida beslutet är överklagbart och klaganden har besvärsmålsrätt liksom övriga frågor gällande

sakprövningsförutsättningarna är uteslutande en uppgift för överinstansen. Jag är starkt kritisk till vad som i detta avseende förevarit.

Vad i övrigt förekommit i ärendet föranleder inte något uttalande eller någon annan åtgärd av mig.

Ärendet avslutas.